

והרי אימורין קאי עליהו באיסור עולין. ואותם האימורים שהם חלב קאי עליהו גם באיסור כרת ואפילו הכי קאתי איסור טומאה שבא לאחר מכן כשנטמא האדם וחייל עליה. הרי שבקדשים חל איסור על איסור⁽⁴⁹⁾.

תדע שכן הוא, דכולי עלמא מודו דאיסור חל על איסור בקדשים, דהא רבי סבירא ליה איסור חל על איסור, והני מילי דוקא באיסור חמור על איסור קל, אבל איסור קל על איסור חמור, לא חל, ובקדשים שמעינן ליה דאמר איסור קל על איסור חמור נמי חייל, דהא איסור מעילה איסור קל הוא שהרי עונשו רק במיתה בידי שמים [ומיתה נחשבת לעונש קל ביחס לכרת שהרי בשגגת מיתה אין חטאת כבשגגת כרת], וקדשים איסור חמור הוא [ברש"ש וערוך לנר הגיהו "וחלב איסור חמור"] שהרי עונשו בכרת ואעפ"כ אתי איסור מיתה דמעילה וחייל על איסור כרת דחלב.

וכי תימא סבירא ליה לרבי שמעון דנותר איסור חמור הוא שחייבין עליו כרת וחייל על איסור קל דעולין שאינו אלא בלאו?⁽⁴⁸⁾

והא נבלה דאיסור קל הוא שאינה אלא לאו, ויום הכפורים דאיסור חמור הוא שיש בו כרת, ולא קאתי לרבי שמעון איסור יום הכפורים דחמור וחייל על נבלה דקל הוא?!

ומתריצין: אלא, בקדשים גלי רחמנא דאתי איסור חל על איסור! הלכך חל איסור נותר על איסור חלב.

כג-ב דתניא: נאמר בפרשת אכילת קודש בטומאת הגוף "ונפש כי תגע בכל טמא... ואכל מבשר זבח השלמים אשר לה' ונכרתה הנפש ההיא מעמיה". ודרשין מ"אשר לה" — לרבות את האימורים שמקייבים אותם לה', שאף עליהם חייבים כרת האוכלם בטומאת הגוף.

שאיסור חמור חל על הקל, וצ"ע. 49. רש"י לקמן כתב, שאין עיקר הוכחת הגמרא מכאן, שהרי יש לדחות בפשיטות ולומר, שתנא זה סובר, שגם בחולין איסור חל על איסור על ידי כולל, וממילא איסור טומאת הגוף חל על חלב, הואיל והוא איסור כולל, שבתחילה היה אסור רק בחלב, ולאחר שנטמא גופו, נאסר בשאר חתיכות של קדש, ועל ידי זה חל גם כן איסור על החלב [וכמו שלמדנו לעיל [יד], אבל רבי שמעון שאינו מודה באיסור כולל, לא יהיה חל איסור טומאת הגוף על החלב, אף על פי שהוא בקדשים [ומ"אשר לה" ידרוש רבי שמעון דרשה אחרת, עיין בתוס' כאן], אלא עיקר ההוכחה היא, מהברייתא דלקמן.

לשלא כדרכה, שהעיר הוא ביטול העינוי, ועל כן שייך לומר, שיהיה חל על הנבילה איסור אכילה שלא כדרכה [שהאכילה באופן זה היתה מותרת עד יום הכפורים], ועל ידי כך יהיה חל ממילא גם איסור אכילה כדרכה, שהרי הוא נחשב לאיסור מוסף. ועיין עוד קובץ הערות [עג ג-ה].

48. העיר בהגהות הרד"ל, לפי מה שנתבאר בהערה הקודמת בשם התוס', שמלכתחילה, כל הוכחת הגמרא מנבילה ביום הכפורים היה לענין זה, שאיסור כולל [והוא הדין מוסף] אינו חל אפילו כשהוא איסור חמור על הקל, ואם כן איך סברנו אחר כך להקשות, שרבי שמעון יודה,